YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

7 päivänä kesäkuuta 2007 *

Asiassa C-156/04,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 26.3.2004,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. Patakia ja D. Triantafyllou, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Helleenien tasavalta, asiamiehinään P. Mylonopoulos ja I. Pouli, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit E. Juhász (esittelevä tuomari), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič ja E. Levits,

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 22.6.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 14.9.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että koska Helleenien tasavalta

– on soveltanut yhteisön alueella tiettyjen kulkuneuvojen väliaikaisessa maahantuonnissa sovellettavista verovapautuksista 28.3.1983 annetun neuvoston

direktiivin 83/182/ETY (EYVL L 105, s. 59; jäljempänä direktiivi) säännösten sijaan muissa jäsenvaltioissa rekisteröityjen ajoneuvojen väliaikaiseen käyttöön Kreikassa väliaikaista maahantuontia koskevia tullisäännöksiä, joita sovelletaan kolmansista maista peräisin oleviin ajoneuvoihin

– on soveltanut Kreikkaan väliaikaisesti maahantuoduista ajoneuvoista tehtävää ilmoitusta koskeviin rikkomuksiin järjestelmää, jossa seuraamukset ovat selvästi suhteettoman ankaria, kun otetaan huomioon, että hallintoviranomaiset käytännössä järjestelmällisesti katsovat, että henkilön, joka tuo maahan ajoneuvon, pysyvä asuinpaikka on Kreikassa

– on kantanut järjestelmällisesti lopullisesti maahantuoduista ajoneuvoista kannettavaksi säädetyt verot siinä tapauksessa, että toinen väliaikaisesti maahantuotu ajoneuvo sittemmin varastetaan samalta henkilöltä,

Helleenien tasavalta ei ole noudattanut EY 90 artiklan ja direktiivin, erityisesti direktiivin 1 artiklan, mukaisia velvoitteitaan.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

2 Direktiivin johdanto-osan ensimmäisen ja toisen perustelukappaleen mukaan direktiivin tarkoituksena on poistaa henkilöiden vapaan liikkuvuuden ja sisämarkkinoiden toteuttamisen esteet, jotka aiheutuvat tiettyjen kulkuneuvojen väliaikaisessa maahantuonnissa sovellettavista jäsenvaltioiden verojärjestelmistä.

3 Direktiivin johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa säädetään, että "tietyissä tapauksissa olisi voitava varmasti todeta henkilön jäsenvaltion asukkaan asema".

4 Direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on direktiivissä vahvistetuin edellytyksin myönnettävä moottoriajoneuvojen väliaikaisessa maahantuonnissa jäsenvaltiosta vapautus muiden muassa liikevaihtoveroista, valmisteveroista ja muista kulutukseen kohdistuvista veroista. Direktiivin 1 artiklan 3 kohdassa jätetään hyötyajoneuvot vapautuksen ulkopuolelle.

5 Direktiivin 3 artiklan mukaan vapautusta sovelletaan yksityisajoneuvojen väliaikaiseen maahantuontiin yksityiskäyttöön kuuden kuukauden keskeytymättömän tai keskeytyvän määräajan ajan kahdentoista kuukauden ajalta. Direktiivin 4 artiklan mukaan vapautusta sovelletaan näiden samojen ajoneuvojen väliaikaiseen maahantuontiin ammattikäyttöön kuuden tai seitsemän kuukauden keskeytymättömän tai keskeytyvän määräajan ajan kahdentoista kuukauden ajalta.

6 Sekä direktiivin 3 että 4 artiklassa asetetaan vapautuksen edellytykseksi se, että henkilö, joka tuo ajoneuvon maahan, "asuu pysyvästi muussa jäsenvaltiossa kuin väliaikaisen maahantuonnin kohteena olevassa jäsenvaltiossa" ja että sellainen henkilö, joka tuo maahan ajoneuvon ammattikäyttöön, täyttää lisäksi tiettyjä lisäedellytyksiä.

7 Direktiivin 7 artiklassa, jonka otsikko on "Asuinpaikan määrittämistä koskevat yleiset määräykset", täsmennetään "pysyvän asuinpaikan" käsitettä seuraavasti:

"1. Tätä direktiiviä sovellettaessa 'pysyvällä asuinpaikalla' tarkoitetaan paikkaa, jossa henkilö asuu pysyvästi eli vähintään 185 päivää kalenterivuodessa henkilökohtaisten

ja ammatillisten siteidensä vuoksi, tai jos on kyse henkilöstä, jolla ei ole ammatillisia siteitä, henkilön ja tämän asuinpaikan välisten tiiviiden henkilökohtaisten siteiden vuoksi.

Jos henkilön ammatilliset siteet ovat muualla kuin tämän henkilökohtaiset siteet ja tämä sen vuoksi joutuu oleskelemaan vuorotellen kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa sijaitsevissa paikoissa, henkilön pysyvänä asuinpaikkana on pidettävä sitä, jossa tämän henkilökohtaiset siteet ovat, jos tämä palaa sinne säännöllisesti. Viimeksi mainitun edellytyksen täyttymistä ei vaadita, jos henkilö oleskelee jäsenvaltiossa määräaikaisen tehtävän suorittamiseksi. Opiskelu yliopistossa tai koulussa ei ole pysyvän asuinpaikan muutosta.

2. Luonnollisten henkilöiden on todistettava pysyvä asuinpaikkansa asianmukaisella tavalla, esimerkiksi henkilötodistuksellaan tai muulla voimassa olevalla asiakirjalla.

3. Epäillessään 2 kohdan mukaisen pysyvää asuinpaikkaa koskevan ilmoituksen oikeellisuutta tai suorittaakseen tiettyjä erityistarkastuksia tuontijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat vaatia tarvittavia tietoja tai lisätodisteita."

8 Direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltiot voivat erityisesti tuojan pyynnöstä sallia väliaikaisen maahantuonnin direktiivin 3 tai 4 artiklassa tarkoitettuja pidemmiksi määräajoiksi.

9 Direktiivin 9 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltiot eivät tämän direktiivin perusteella missään tapauksessa voi soveltaa yhteisön alueella vähemmän edullisia verovapautuksia kuin ne, jotka ne myöntäisivät kolmannesta maasta tuotaville kulkuneuvoille."

10 Lopuksi direktiivin 10 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos tämän direktiivin käytännön soveltamisesta aiheutuu vaikeuksia, asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on keskinäisellä sopimuksella tehtävä tarvittavat päätökset, ottaen huomioon erityisesti keskinäistä avunantoa koskevat yleissopimukset ja yhteisön direktiivit."

Kansallinen lainsäädäntö

11 Valtiovarainministerin 1.3.1988 tekemän päätöksen D 247/13, sellaisena kuin se on muutettuna lailla 2187/94 (jäljempänä 1.3.1988 tehty päätös), jolla direktiivi on pantu täytäntöön kansallisessa oikeudessa, 1 §:ssä sallitaan yksityiskäyttöön tarkoitettujen kulkuneuvojen väliaikainen maahantuonti ilman vastaavien tullien ja muiden verojen maksamista; hyötykäyttöön tarkoitetut ajoneuvot on puolestaan jätetty tämän järjestelmän ulkopuolelle.

12 Henkilön, joka tuo maahan ajoneuvon, "pysyvän asuinpaikan" käsite määritellään 1.3.1988 tehdyn päätöksen 3 §:ssä lähes samoin sanoin kuin direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa.

13 Mainitun päätöksen 4 §:ssä, joka koskee muun kulkuneuvon kuin hyötykäyttöön tarkoitetun ajoneuvon väliaikaista maahantuontia yksityiskäyttöön, vahvistetaan, että kulkuneuvo voi olla maassa kuuden kuukauden keskeytyvän tai keskeytymättömän määräajan ajan kahdentoista kuukauden ajalta. Kyseisessä pykälässä säädetään, että tätä kestoa voidaan pidentää yhdeksällä lisäkuukaudella, paitsi siinä tapauksessa, että henkilö, joka tuo ajoneuvon maahan, harjoittaa ammattitoimintaa Kreikassa, jolloin pidennys voi olla enintään kolme kuukautta.

14 Ammattikäytössä olevan yksityisajoneuvon väliaikaisesta maahantuonnista säädetään 1.3.1988 tehdyn päätöksen 5 §:ssä, että se aika, jonka ajoneuvo voi olla Kreikassa, on pääsääntöisesti kuusi kuukautta keskeytyvänä tai keskeytymättömänä. Tämän pykälän nojalla verovapautus evätään, jos ajoneuvoa käytetään henkilökuljetusten taikka teollisten tai kaupallisten tavarankuljetusten suorittamiseen vastiketta vastaan tai vastikkeetta.

15 Sekä mainitun päätöksen 4 §:ssä että sen 5 §:ssä asetetaan verovapautuksen edellytykseksi se, että asianomainen henkilö asuu pysyvästi muualla kuin Kreikassa.

16 Pysyvän asuinpaikan todistamista koskevat direktiivin 7 artiklan 2 ja 3 kohdan säännökset toistetaan samassa tai lähes samassa sanamuodossa 1.3.1988 tehdyn päätöksen 15 §:n 3 ja 4 momentissa.

17 Tullikoodeksista annetun lain 1165/1918 (FEK A' 73) 133 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin sitä sovellettiin silloin, kun oikeudenkäyntiä edeltävä menettely käytiin läpi nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, säädetään seuraavaa:

"Yhteisöstä tuodut ajoneuvot voivat jäädä väliaikaisesti maahan, ilman että niistä vaaditaan maksettavaksi rekisteröintimaksua ja arvonlisäveroa. – – myönnettävään

väliaikaiseen vapautukseen sovelletaan tarpeellisin muutoksin kolmannesta maasta väliaikaisesti maahantuotujen ajoneuvojen väliaikaista maahantuontia koskeviin tullisäännöksiin sisältyviä perusteita ja edellytyksiä, kunhan mainitut ajoneuvot viedään jälleen maasta."

18 Lain 2682/1999 18 §:ssä, sellaisena kuin sitä sovellettiin silloin, kun oikeudenkäyntiä edeltävä menettely käytiin läpi nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, säädetään otsikon "Rikkomukset – Seuraamukset" alla seuraavaa:

"A. Yhteisöstä tuodut ajoneuvot

1. Jos Kreikassa asuva henkilö pitää hallinnassaan tai käyttää yhteisöstä tuotua ajoneuvoa suorittamatta tämän lain 10 ja 11 §:ssä tarkoitettuja muodollisuuksia, kysymyksessä on salakuljetusrikkomus ja tullikoodeksin salakuljetusta koskevia säännöksiä voidaan soveltaa (laki 1165/1918, – –). Tällaisissa tapauksissa ei nosteta syytteitä, jos asianomainen henkilö maksaa kyseessä olevissa säännöksissä tarkoitetun vähimmäismäärän mukaan määrätyn veron korotuksineen ja jos tämä luopuu mainitun veron määräystointa koskevasta muutoksenhausta. Tässä momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tämän pykälän A osan 4 momentissa säädettyjä sakkoja ei määrätä.

– –

4. Edellä mainitut lainvastaisuudet katsotaan yksinkertaisiksi tullirikkomuksiksi, joista määrätään tapauskohtaisesti seuraavat sakot:

– –

d) – – ajoneuvon viemisestä maasta – – liian myöhään – – määrätään kultakin päivältä, jota viivästys koskee, seuraavansuuruinen sakko: henkilöautot ja maastoautot: – sylinteritilavuuden ollessa enintään 1 600 kuutiosenttimetriä, 29 euroa; – sylinteritilavuuden ollessa vähintään 1 601 kuutiosenttimetriä, 59 euroa. Kuorma-autosta sakko on sylinteritilavuudesta riippumatta 29 euroa. Moottoripyörästä sakko on sylinteritilavuudesta riippumatta 14 euroa.

– –

f) Jos ajoneuvoa, jota käytetään Kreikassa – –, kuljettaa henkilö, jota vapautus ei koske, ja jos henkilö, jolle on myönnetty verovapautus, oleskelee maassa lainvastaisuuden tapahtuessa, määrätään 733 euron suuruinen sakko. Siitä, että edellä mainittua ajoneuvoa käyttää henkilö, jota vapautus ei koske, seuraa, että ajoneuvoon ei sovelleta tämän lain 14 §:n 2 momentissa säädettyä järjestelmää, jos se henkilö, jolle on myönnetty verovapautus, ei ole Kreikassa lainvastaisuuden tapahtuessa, ja tällöin henkilöön, jota vapautus ei koske, sovelletaan tämän pykälän A osan 1 momentin säännöksiä."

19 Lain 2682/1999 18 §:n C osassa, jonka otsikko on "Yhteisöstä tuotavat ajoneuvot ja kolmansista maista tuotavat ajoneuvot", säädetään seuraavaa:

"1. Sen lisäksi, että määrätään tämän pykälän A osan 4 momentin – – mukaisia sakkoja, ajoneuvo myös takavarikoidaan väliaikaisesti lainvastaisuuden todenneen tulliviranomaisen päätöksellä. Ajoneuvo vapautetaan takavarikosta, kun maksettavaksi kuuluvat sakot ja mahdolliset muut maksut on suoritettu. – –

– –"

20 Lain 2682/1999 10 §:n 5 momentissa säädetään seuraavaa:

"Yhteisöstä tuodut ajoneuvot voidaan palauttaa muihin Euroopan unionin jäsenvaltioihin tai viedä kolmansiin maihin ennen maksettavan rekisteröintimaksun toteamista."

21 Lopuksi 1.3.1988 tehdyn päätöksen 12 §:n 1 momentin d kohdassa säädetään otsikon "Ajoneuvojen varkaus" alla seuraavaa:

"1. Henkilö, joka ilmoittaa varastetuksi sellaisen ajoneuvon, joka hänelle on toimitettu väliaikaisen maahantuonnin järjestelmän mukaisesti – –, ei ole velvollinen maksamaan tullimaksuja tai muita maksuja varastetusta ajoneuvosta – – sillä edellytyksellä, että hän ei tulevaisuudessa osallistu ajoneuvon lainvastaiseen käyttämiseen Kreikassa, ja edellyttäen, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

– –

d) henkilö ei ole aiemmin ilmoittanut muun sellaisen yksityisajoneuvon varkaudesta, joka on toimitettu hänelle väliaikaisen maahantuonnin järjestelmän mukaisesti."

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

22 Saatuaan useita kanteluita, joiden mukaan säännöt, joita Kreikassa sovellettiin tiettyjen kulkuneuvojen väliaikaiseen maahantuontiin, olivat vakavia esteitä yhteisön

asukkaiden vapaalle liikkuvuudelle mainitussa jäsenvaltiossa, komissio lähetti 17.5.1999 Kreikan viranomaisille virallisen huomautuksen, jossa se kiinnitti niiden huomiota siihen, että asiaa koskevat kansalliset säännökset eivät olleet sopusoinnussa direktiivin säännösten ja EY 90 artiklan kanssa.

23 Tutkittuaan huomautukset, jotka Kreikan valtio esitti mainittuun viralliseen huomautukseen 1.9.1999 antamassaan vastauksessa, komissio lähetti mainitulle jäsenvaltiolle 29.11.2000 perustellun lausunnon, joka käsitti yhdeksän perustetta, joissa se väitti, että kyseessä olevat säännökset olivat ristiriidassa edellä mainittujen yhteisön oikeuden säännösten kanssa.

24 Koska komissio katsoi, että selitykset, jotka Kreikan valtio antoi mainittuun perusteltuun lausuntoon 21.2.2001 antamassaan vastauksessa, olivat riittämättömiä, komissio nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen pysyttäen kuitenkin vain osan perustellussa lausunnossa esittämistään perusteista.

Kanne

Ensimmäinen kanneperuste

Asianosaisten lausumat

25 Komissio väittää, että Kreikan valtio on soveltanut muissa jäsenvaltioissa rekisteröityjen ajoneuvojen väliaikaiseen käyttöön Kreikassa direktiivin, joka perus-

tuu jäsenvaltioiden tiiviimmän yhdentymisen tarpeeseen, säännösten sijaan sellaisia väliaikaista maahantuontia koskevia tullisäännöksiä, joita sovelletaan kolmansista maista tuotuihin ajoneuvoihin.

26 Tässä yhteydessä komissio väittää, että Kreikan viranomaiset katsovat, että direktiivin, jolla myönnetään "maahantuontia" koskevia verovapautuksia, vaikutukset ovat lakanneet ja että siitä on tullut tarkoitukseton 1.1.1993 lukien, jolloin maahantuonnin verottamista jäsenvaltioiden keskinäisissä suhteissa koskeva periaate on poistunut.

27 Kreikan hallitus vastaa, että komission väitteet eivät pidä paikkaansa, koska direktiivi on jo kauan sitten pantu asianmukaisesti täytäntöön kansallisessa oikeudessa ja koska sitä sovelletaan edelleen. Komissio ei viittaa konkreettisiin direktiiviin perustuvien velvoitteiden rikkomisiin, ja sen aloittama keskustelu on luonteeltaan teoreettista, koska Kreikan viranomaisten tarkoitus on kannustaa komissiota ryhtymään lainsäädäntötoimiin, joilla direktiivi mukautetaan vastaamaan oikeustilaa, joka on vallinnut 1.1.1993 lukien eli siitä päivästä lukien, jolloin "maahantuonnin" käsitettä jäsenvaltioiden välillä ei enää ole.

28 Kreikan hallitus väittää, että se soveltaa direktiiviä joka tapauksessa jäsenvaltioiden välisissä suhteissa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

29 Tällä kanneperusteellaan komissio väittää, että Kreikan valtio ei sovella direktiiviä sellaisenaan.

30 Kreikan hallitus täsmentää tältä osin, että ristiriita komission kanssa on saanut alkunsa Kreikan viranomaisten komission kanssa käymässä säännöllisessä yhteydenpidossa esittämistä huomautuksista, jotka koskivat sitä, että direktiivi, jossa on "maahantuonnin" käsite, on tarpeen mukauttaa vastaamaan 1.1.1993 lukien vallitsevaa tilannetta, sillä mainitusta päivästä lukien mainittu käsite on poistettu käytöstä jäsenvaltioiden välisissä suhteissa. Kreikan hallituksen mukaan mainittu ristiriita ei vaikuta siihen, että Kreikan valtio soveltaa direktiiviä.

31 On todettava, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-262/99, Louloudakis, 12.7.2001 antamassaan tuomiossa (Kok. 2001, s. I-5547, erityisesti 20–25 kohta) viitannut Kreikan lainsäädäntöön, jossa sallitaan yksityiskäyttöön tarkoitettujen kulkuneuvojen väliaikainen maahantuonti ilman vastaavien tullien ja muiden verojen maksamista. Mainittu lainsäädäntö on toistettu tämän tuomion 11–16 kohdassa. Mainitusta lainsäädännöstä ilmenee muun muassa, että siinä määritellään "pysyvän asuinpaikan" käsite lähes samoin sanoin kuin direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa, että verovapautus myönnetään kuuden kuukauden määräajaksi kahdentoista kuukauden ajalta, kuten direktiivissä on edellytetty, ja että mainitussa lainsäädännössä toistetaan samoin tai lähes samoin sanoin direktiivin 7 artiklan 2 ja 3 kohdan säännökset, jotka koskevat pysyvän asuinpaikan todistamista.

32 On myös todettava, että edellä mainitussa asiassa Louloudakis annettu tuomio on koskenut kreikkalaisen tuomioistuimen esittämää ennakkoratkaisupyyntöä, jossa mainittu tuomioistuin tiedusteli yhteisöjen tuomioistuimelta direktiivin tulkintaa voidakseen ratkaista käsiteltävänään olevan asian, mikä on osoitus siitä, että direktiiviä on sovellettu.

33 Lisäksi komissio toteaa itsekin kannekirjelmänsä 21 kohdan kolmannessa kappaleessa, että Kreikan lainsäädännössä toistetaan pysyvän asuinpaikan määrittämistä koskevat edellytykset, jotka direktiivin kyseisessä säännöksessä on.

34 Lopuksi on todettava, että jäsenvaltioilla on oikeus soveltaa kolmansista valtioista tuotujen ajoneuvojen väliaikaiseen käyttöön samaa järjestelmää, josta direktiivissä säädetään toisesta jäsenvaltiosta tuotujen ajoneuvojen osalta. Ainoa tätä koskeva rajoitus on ilmaistu direktiivin 9 artiklan 2 kohdassa, jonka mukaan jäsenvaltiot eivät voi soveltaa yhteisön alueella vähemmän edullisia verovapautuksia kuin ne, jotka ne myöntäisivät kolmannesta maasta tuotaville kulkuneuvoille.

35 Komissio on tosin esittänyt tiettyjä direktiivin kattamia osa-alueita koskevaa yksilöityä kritiikkiä, mutta se ei ole esittänyt todisteita, jotka osoittaisivat, että Kreikan valtio ei sovella direktiiviä sellaisenaan.

36 Teoreettiset näkemykset ja kansallisten viranomaisten ja komission välisessä säännöllisessä yhteydenpidossa syntyneet mahdolliset sitä koskevat ristiriidat, onko direktiivi tarpeen mukauttaa vastaamaan 1.1.1993 lukien vallinnutta oikeustilaa, eivät voi olla perusteena sille, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että jäsenyysvelvoitteita ei ole noudatettu.

37 Näin ollen ensimmäinen kanneperuste ei ole perusteltu.

Toinen kanneperuste

38 Tällä kanneperusteellaan komissio kyseenalaistaa Kreikan viranomaisten soveltaman seuraamusjärjestelmän.

39 Kanneperusteeseen kuuluu kaksi osaa. Ensinnäkin komissio arvostelee Kreikan valtiota siitä, että on olemassa hallinnollinen käytäntö, jonka mukaan sellaisissa tilanteissa, joissa pysyvän asuinpaikan määrittämisen perusteena olevat seikat jakautuvat Kreikan ja toisen jäsenvaltion välillä, Kreikan viranomaiset katsovat järjestelmällisesti, että kyseessä olevien henkilöiden pysyvä asuinpaikka on Kreikassa, ja asettavat heille tältä osin suuremman todistustaakan. Toiseksi komissio kritisoi sitä, että siitä, että pysyvän asuinpaikan katsotaan olevan Kreikassa, on suhteettoman ankaria seuraamuksia.

Hallinnollinen käytäntö

Asianosaisten lausumat

40 Komissio väittää, että vaikka Kreikan lainsäädännössä toistetaan kriteerit, joita direktiivissä käytetään sen maan määrittämiseksi, jossa pysyvä asuinpaikka on, Kreikan viranomaiset katsovat kuitenkin järjestelmällisesti, että sellaisten henkilöiden, joilla on henkilökohtaisia tai ammatillisia siteitä sekä Kreikkaan että joihinkin muihin jäsenvaltioihin, pysyvä asuinpaikka on Kreikassa ja että ne pitävät lähes automaattisesti henkilökohtaisia siteitä ensisijaisina sekä että niillä on käytännössä lähtökohtaoletus siitä, että asuinpaikka on Kreikassa, jos asianomaiset henkilöt ovat Kreikan kansalaisia.

41 Komissio väittää tältä osin, että viranomaiset kääntävät pysyvää asuinpaikkaa koskevan todistustaakan tai edellyttävät kyseessä olevilta henkilöiltä vankempaa näyttöä, mikä on ristiriidassa direktiivissä säädettyjen asuinpaikan vahvistamista koskevien sääntöjen kanssa. Komissio viittaa tiettyihin yksittäistapauksiin, jotka sen mukaan jo itsessään riittävät siihen, että direktiiviin perustuvien velvoitteiden noudattamatta jättäminen voidaan todeta. Lisäksi tuomioistuinten asenne on vahvistanut mainitun vakiintuneen hallinnollisen käytännön.

42 Kreikan hallitus toteaa, että käytännössä on tavanomaista, että sellaisten Kreikan kansalaisten pysyvän asuinpaikan määrittämisessä on ongelmia, joiden ammatilliset ja henkilökohtaiset siteet jakautuvat Kreikan ja jonkin muun jäsenvaltion kesken. Yksittäistapaukset, joihin komissio viittaa, paljastavat tämän tilanteen.

43 Tällaisissa tilanteissa viranomaiset soveltavat Kreikan hallituksen mukaan kriteereitä, jotka on vahvistettu direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa, jonka mukaan henkilökohtaiset siteet ovat tältä osin ensisijaisia. Epäilyttävissä tapauksissa mainitut viranomaiset käyttävät perustellusti direktiivin 7 artiklan 3 kohtaa, jossa niille annetaan oikeus pyytää kyseessä olevilta henkilöiltä tarvittavia tietoja tai lisätodisteita. Kreikan hallitus korostaa lopuksi, että tällä hetkellä suurin osa ajoneuvoista, joita Kreikassa käytetään liikenteessä väliaikaisen maahantuonnin järjestelmän mukaisesti, kuuluu sellaisille Kreikan kansalaisille, jotka käyttävät ulkomailla sijaitsevaa pysyvää asuinpaikkaansa verovapautusten oikeusperustana.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

44 Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa esitetyt käsitteen "pysyvä asuinpaikka" määrittelyperusteet koskevat sekä henkilön ammatillisia ja henkilökohtaisia siteitä määrättyyn paikkaan että tämän siteen kestoa, ja se on määritellyt mainitun käsitteen siten, että pysyvänä asuinpaikkana on pidettävä paikkaa, johon henkilö on muodostanut etujensa pysyvän keskuksen (em. asia Louloudakis, tuomion 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Jotta pysyvä asuinpaikka voidaan näin ollen määrittää, on samanaikaisesti otettava huomioon asianomaisen henkilön ammatilliset ja henkilökohtaiset siteet tiettyyn paikkaan sekä näiden siteiden kesto, ja siinä tapauksessa, että mainitut siteet eivät keskity vain yhteen jäsenvaltioon, direktiivin 7 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa annetaan henkilökohtaisille siteille etusija ammatillisiin siteisiin

nähden. Kun asianomaisen henkilön henkilökohtaisia ja ammatillisia siteitä arvioidaan, on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat tosiseikat, eli muun muassa kyseisen henkilön ja hänen perheensä jäsenten fyysinen läsnäolo, hänen asuntonsa sijaintipaikka, hänen ammattitoimintansa harjoittamispaikka ja hänen varallisuusintressiensä sijaintipaikka (ks. vastaavasti em. asia Louloudakis, tuomion 52, 53 ja 55 kohta).

46 Ensi sijassa jäsenvaltioiden toimivaltaisten hallintoviranomaisten asiana on yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenevien kriteereiden valossa arvioida ja painottaa kaikki asiaan kuuluvat tosiseikat, jotka luonnehtivat kutakin yksittäistapausta, ja yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan kuuluu puolestaan sen toteaminen, että kyseessä oleva jäsenvaltio ei ole noudattanut jäsenyysvelvoitteitaan, koska sen vakiintunut hallinnollinen käytäntö on virheellinen tai ilmentää väärinkäyttöä.

47 Esillä olevassa asiassa komissio pyrkii tietyillä yksittäistapauksilla näyttämään toteen, että Kreikan hallintoviranomaisten vakiintunut käytäntö on virheellinen ja ilmentää väärinkäyttöä ja näiden tapausten perusteella yhteisöjen tuomioistuimen olisi sen mukaan todettava, että vastaajana oleva jäsenvaltio ei ole noudattanut jäsenyysvelvoitteitaan. Komissio mainitsee kannekirjelmässään useita kanteluita, mutta konkreettisesti se viittaa lakonisesti ja epämääräisesti vain kahteen yksittäistapaukseen ja vastauksessaankin edelleen epämääräisesti vain kuuteen muuhun tapaukseen.

48 Riippumatta siitä, täyttääkö se, että vastauksessa esitetään todisteina ensimmäistä kertaa kuusi yksittäistapausta, työjärjestyksen 42 artiklan 1 kohdassa näytön huomioon ottamiselle asetetut vaatimukset, asiakirjoista ilmenee kuitenkin, että niistä kahdeksasta tapauksesta, joihin komissio viittaa, neljässä asianomaiset henkilöt olivat Kreikan kansalaisia ja heillä oli kiistatta henkilökohtaisia ja ammatillisia siteitä Kreikkaan (ja yhdellä heistä ei ollut minkäänlaista sidettä Kreikan ulkopuolelle), kahdella henkilöllä oli kaksoiskansalaisuus ja henkilökohtaisia tai ammatillisia siteitä Kreikkaan ja yhdellä muulla henkilöllä oli muun jäsenvaltion

kansalaisuus mutta hyvin vakiintuneita henkilökohtaisia ja ammatillisia siteitä Kreikkaan. Asiakirjoista ilmenevien seikkojen perusteella ei ole mahdollista selvästi määritellä tilannetta, josta kahdeksannessa tapauksessa oli kyse.

49 Kreikan viranomaisten toimittamat selitykset eivät vaikuta perusteettomilta missään edellä esitetyssä yksittäistapauksessa viimeistä tapausta lukuun ottamatta. Missään tapauksessa mainitut viranomaiset eivät ole ylittäneet harkintavaltaa, joka niillä asianomaisten henkilöiden pysyvän asuinpaikan määrittämisessä on.

50 Yhteisöjen tuomioistuin on jo määrittänyt kriteerit, joita sovelletaan mahdollisuuteen todeta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen jäsenvaltiossa noudatetun hallinnollisen käytännön perusteella. Näissä tapauksissa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen voidaan näyttää toteen ainoastaan sen käytännön riittävän dokumentoidulla ja yksityiskohtaisella osoittamisella, josta kansallisia viranomaisia arvostellaan, kyseisen hallintokäytännön on oltava tietyssä määrin vakiintunutta ja yleistä eikä komissio voi nojautua minkäänlaiseen olettamaan yleisen ja vakiintuneen hallintokäytännön toteamisessa (asia C-441/02, komissio v. Saksa, tuomio 27.4.2006, Kok. 2006, s. I-3449, 49, 50 ja 99 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 Komission esittämien todisteiden perusteella ei voida todeta, että edellisessä kohdassa esitetyt edellytykset täyttyvät esillä olevassa asiassa. Kun otetaan huomioon sellaisten yhteisön kansalaisten sekä muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden Kreikan kansalaisten, jotka vuosittain menevät Kreikkaan autolla, erittäin suuri määrä, kahdeksan yksittäistapausta, joihin komissio viittaa, ovat siinäkin tapauksessa, että ne oletetaan näytetyiksi, yhteisön oikeuskäytännössä asetettuihin vaatimuksiin nähden täysin riittämätön prosenttiosuus todistamaan sellaisen vakiintuneen hallinnollisen käytännön olemassaoloa, jossa olisi kyse jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä.

52 Komissio syyttää Kreikan oikeusviranomaisia lisäksi siitä, että ne ovat hyväksyneet hallintokäytännön, mutta se ei esitä mitään seikkoja, joista tämä voitaisiin päätellä. Jos komissio kuitenkin pyrkii siihen, että todettaisiin oikeuskäytännön perusteella, että jäsenyysvelvoitteita ei ole noudatettu, yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettuja kriteerejä, jotka on todettu tämän tuomion 50 kohdassa, sovelletaan vielä suuremmalla syyllä ja vielä tiukemmin.

53 Esillä olevassa asiassa on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimen vahvistamat kriteerit eivät täyty.

54 On todettava myös, että yhteisöjen tuomioistuin on ottanut huomioon toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla mainitulla aralla alueella, joka liittyy kansalliseen toimivaltaan veroasioissa, olevan harkintavallan katsoessaan, että kansallisilla viranomaisilla direktiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaan oleva yhteistoimintavelvollisuus ei velvoita niitä sopimaan erikseen jokaisesta yksittäisestä tapauksesta, jossa direktiivin soveltaminen aiheuttaa vaikeuksia (em. asia Louloudakis, tuomion 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

55 Lopuksi komissio väittää, että Kreikan viranomaiset ovat vaatineet asianomaisilta henkilöiltä vankempaa näyttöä pysyvän asuinpaikan määrittämiseksi ja että ne ovat siten kääntäneet todistustaakan, vaikka mainittu todistustaakka kuuluu normaalisti kansallisille viranomaisille. Tältä osin riittää, kun todetaan, että direktiivin 7 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaan asianomaisten henkilöiden on lähtökohtaisesti todistettava pysyvä asuinpaikka. Toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla puolestaan on mahdollisuus suorittaa erityistarkastuksia ja epäillessään asuinpaikkaa koskevan ilmoituksen oikeellisuutta vaatia tarvittavia tietoja tai lisätodisteita.

56 Näin ollen toisen kanneperusteen ensimmäistä osaa ei voida hyväksyä.

Seuraamusten suhteeton ankaruus

Asianosaisten lausumat

57 Komissio viittaa erityisesti seuraamuksiin, joista Kreikan lainsäädännössä säädetään silloin, kun toimivaltaiset viranomaiset toteavat, että Kreikassa liikenteessä olevan ajoneuvon, jolla on jonkin toisen jäsenvaltion rekisterikilvet, omistajalla on pysyvä asuinpaikka Kreikassa. Asianomaisella ajanjaksolla voimassa olleessa kansallisessa lainsäädännössä mainitunkaltainen teko luokitellaan salakuljetukseksi, josta on rikosoikeudellisia seuraamuksia eli ajoneuvon omistajan vankeusrangaistus ja ajoneuvon takavarikointi sekä hallinnollisia seuraamuksia, jotka ovat sakkoja. Lisäksi asianomaisen henkilön on komission mukaan maksettava ajoneuvon lopullisesta maahantuonnista maksettava rekisteröintimaksu, ellei hän suostu viemään mainittua ajoneuvoa pois Kreikasta.

58 Komissio katsoo, että mainitut seuraamukset ovat suhteettoman ankaria, kun niitä tarkastellaan yhdessä Kreikan viranomaisten pysyvän asuinpaikan määrittämistä koskevan käytännön ja sen seikan, että asianomaisen henkilön mahdollista vilpitöntä mieltä ei oteta huomioon, kanssa. Lisäksi se, että vaaditaan rekisteröintimaksun maksamista, vaikka vastaava maksu on jo maksettu jossain toisessa jäsenvaltiossa, on komission mukaan EY 90 artiklan vastaista.

59 Komission mukaan myös kuuden kuukauden määräajan, jonka aikana yhteisöstä tuotua ajoneuvoa voidaan käyttää liikenteessä väliaikaisen maahantuonnin järjestelmän mukaisesti, ylittämisestä säädetyt seuraamukset ovat suhteettoman ankaria.

60 Kreikan hallitus vastaa, että koska direktiivissä ei säädetä seuraamuksia yhteisön ajoneuvojen väliaikaisen maahantuonnin järjestelmän mahdollisesta rikkomisesta, on jäsenvaltioiden asiana antaa säännökset, joiden ne katsovat olevan tarpeen veropetosten torjumiseksi. Säädettyjen seuraamusten on kuitenkin oltava tarpeellisia tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi ja tähän soveltuvia.

61 Esillä olevassa asiassa komission moitteet koskevat Kreikan hallituksen mukaan sellaisia seuraamuksia, jotka määrätään silloin, kun henkilöt, joiden pysyvä asuinpaikka on Kreikassa, käyttävät siellä liikenteessä väliaikaisen maahantuonnin järjestelmän mukaisesti toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityjä ajoneuvoja. Mainitunkaltaisissa tilanteissa säädetyt seuraamukset eivät ole suhteettoman ankaria tavoiteltuun päämäärään eli veropetoksen ehkäisemiseen ja torjumiseen nähden, kun otetaan huomioon se, että Kreikassa rekisteröintimaksut ovat erittäin korkeita, mikä houkuttelee tiettyjä henkilöitä pyrkimään niiden kiertämiseen, ja kun lisäksi otetaan huomioon tähän päivään mennessä todetut lukuisat veropetostapaukset.

62 Kreikan hallitus väittää lopuksi, että seuraamukset, jotka määrätään, kun rekisteröintimaksuja ei makseta, koskevat sekä kotimaisia että maahantuotuja tuotteita. Näin ollen sen mukaan on täysin mahdotonta katsoa, että EY 90 artiklaa on rikottu.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

63 Aluksi on todettava, että komission toisen kanneperusteen toinen osa koskee myös (kannekirjelmän sivut 9–12) seuraamuksia, joista on säädetty tullikoodeksista 22.11.2001 annetussa laissa 2960/2001 (FEK A' 265), jolla muutetaan lain 2682/1999 18 §:ssä säädettyjä seuraamuksia. Laki 2960/2001 on kuitenkin annettu 22.11.2000 päivätystä perustellusta lausunnosta laskettavan kahden kuukauden määräajan jälkeen, eikä EY 226 artiklassa määrätty oikeudenkäyntiä edeltävä

menettely ole koskenut sitä. Asiakirjoista ei muutoinkaan ilmene, että tällä uudella lainsäädännöllä olisi kokonaisuudessaan säilytetty sillä lainsäädännöllä käyttöön otettu järjestelmä, joka oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä on saatettu riidanalaiseksi, eikä, että näiden kahden säädöksen säännökset olisivat lähes samat (ks. vastaavasti asia C-98/03, komissio v. Saksa, tuomio 10.1.2006, Kok. 2006, s. I-53, 27 ja 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

64 Vakiintuneen oikeuskäytäntönsä mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi tutkia viran puolesta, täyttyvätkö EY 226 artiklan edellytykset jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen nostamiselle (ks. asia C-199/04, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 1.2.2007, Kok. 2007, s. I-1221, 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

65 Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin on erottanut toisistaan oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyvaiheen ja oikeudenkäyntivaiheen, joista määrätään EY 226 artiklassa, ja katsonut, että oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn tarkoituksena on erityisesti riidan kohteen rajaaminen sen mahdollisen yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saattamisen varalta ja sen varmistaminen, että mahdollisessa oikeudenkäynnissä riidan kohde on selvästi määritelty (ks. vastaavasti asia C-230/99, komissio v. Ranska, tuomio 15.2.2001, Kok. 2001, s. I-1169, 31 kohta; asia C-1/00, komissio v. Ranska, tuomio 13.12.2001, Kok. 2001, s. I-9989, 53 ja 54 kohta; asia C-362/01, komissio v. Irlanti, tuomio 10.12.2002, Kok. 2002, s. I-11433, 17 ja 18 kohta sekä asia C-145/01, komissio v. Italia, tuomio 5.6.2003, Kok. 2003, s. I-5581, 17 kohta).

66 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä näin määriteltyä riidan kohdetta ei myöskään voida enää oikeudenkäyntivaiheessa kannekirjelmän vaatimuksilla laajentaa tai muuttaa (ks. vastaavasti asia C-191/95, komissio v. Saksa, tuomio 29.9.1998, Kok. 1998, s. I-5449, 56 kohta; asia C-365/97, komissio v. Italia, tuomio 9.11.1999, Kok. 1999, s. I-7773, 25 kohta ja asia C-105/02, komissio v. Saksa, tuomio 5.10.2006, Kok. 2006, s. I-9659, 47 ja 48 kohta). Lopuksi arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa

lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (ks. asia C-104/06, komissio v. Ruotsi, tuomio 18.1.2007, Kok. 2007, s. I-671, 28 kohta).

67 Jos yhteisöjen tuomioistuin laajentaisi valvontansa sellaiseen kyseessä olevaan jäsenvaltion lainsäädäntöön, joka ei ole ollut oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn kohteena ja johon viitataan ensimmäistä kertaa kannekirjelmän vaatimuksissa helppouteen perustuvista syistä, joihin komissio on istunnossa vedonnut, perustamissopimuksen laatijoiden EY 226 artiklassa määräämä menettely jäisi merkityksettömäksi, mikä olisi mainitun menettelyn väärinkäyttöä. Yhteisöjen tuomioistuimen tarkastelu koskee esillä olevassa asiassa siis vain sellaisia kyseessä olevan lainsäädännön säännöksiä, jotka olivat voimassa perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymishetkellä, siltä osin kuin ne on esitetty kannekirjelmässä riittävän selvästi, jotta tuomioistuinvalvonnan harjoittaminen on mahdollista (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomion 21 kohta).

68 Ensinnäkin komission moitteet koskevat lain 2682/1999 18 §:n A osan 1 momenttia, jossa säädetään, että se, että henkilö, jonka pysyvä asuinpaikka on Kreikassa, pitää hallinnassaan tai käyttää toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityä ajoneuvoa Kreikassa, on salakuljetusrikkomus, josta on muun muassa rikosoikeudellisia seuraamuksia kuten ajoneuvon haltijalle määrättävä vankeusrangaistus ja ajoneuvon takavarikointi.

69 Tältä osin on todettava, että riidanalaisessa lainsäädännössä määrätään rikosoikeudellisista seuraamuksista tilanteessa, jossa ei noudateta kansallisia tulli- ja verosäännöksiä, jotka koskevat moottoriajoneuvojen käyttämistä liikenteessä.

70 Kyseessä olevista seuraamuksista säädetään sellaisten tilanteiden varalta, joissa henkilöt, joiden pysyvä asuinpaikka on Kreikassa, käyttävät toisessa jäsenvaltiossa

rekisteröityjä ajoneuvoja, eli sellaisten tilanteiden varalta, jotka eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan, ja näiden säännösten tarkoituksena on suojata kyseessä olevan jäsenvaltion verotuksellisia etuja.

71 Kansallisen lainsäätäjän tahtoma menettelyn rikosoikeudellinen rankaiseminen liittyy kyseessä olevan jäsenvaltion taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseen ja esillä olevassa asiassa moottoriajoneuvojen verotuksen erityistilanteeseen. Tältä osin on selvää, että rekisteröintimaksut ovat Kreikassa hyvin korkeat, mikä voi kannustaa tiettyjä henkilöitä käyttämään siellä liikenteessä toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityjä autoja siten, että he pyrkivät fiktiivisesti vahvistamaan viimeksi mainittuun jäsenvaltioon minkä tahansa siteen. Rikkomusten rankaisemisen ja ehkäisemisen vaatimukset sekä kyseisen jäsenvaltion verotuksellisten etujen suojaaminen voivat olla perusteena sille, että mainittu jäsenvaltio säätää tarkoituksenmukaisista seuraamuksista (ks. vastaavasti em. asia Louloudakis, tuomion 70 kohta).

72 Näin ollen pelkästään se seikka, että kansallisessa abstraktissa säännöksessä luokitellaan rikosoikeudelliseksi rikkomukseksi tilanne, jossa normaalisti sovellettavia tulli- ja verosäännöksiä ei noudateta, ei itsessään voi olla jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä. Kuten edellä mainitussa asiassa Louloudakis annetun tuomion 69 ja 70 kohdasta ilmenee, yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että rikkomusten rankaisemisen ja ehkäisemisen vaatimukset voivat olla perusteena sille, että jäsenvaltio vahvistaa ankaruudeltaan tietyn tasoisia seuraamuksia, mutta että ei voi olla suljettua pois, että nämä seuraamukset voivat tietyissä olosuhteissa osoittautua suhteettomiksi. Näin ollen sitä, ovatko sovelletut seuraamukset oikeasuhteisia vai suhteettoman ankaria, on arvioitava kussakin yksittäistapauksessa tosiasiallisesti sovellettujen seuraamusten mukaan. Tämän tuomion 48 kohdassa mainittujen tapausten tarkastelun perusteella ei voida todeta, että tosiasiallisesti määrätyt seuraamukset olisivat suhteettoman ankaria, eikä komissio ole toimittanut muita todisteita, joiden perusteella olisi mahdollista päätellä toisin.

73 Nämä väitteet eivät siis ole perusteltuja.

74 Toiseksi komissio vetoaa siihen, että tilanteissa, joita lain 2682/1999 18 §:n A osan 1 momentti koskee, ei nosteta syytteitä, jos kyseessä olevat henkilöt maksavat määrätyn veron ja luopuvat mainitun veron määräämistointa koskevasta kansallisen oikeuden mukaisesta muutoksenhausta.

75 Tältä osin on todettava, että direktiivissä annetaan tietyillä edellytyksillä oikeussubjekteille, joilla on pysyvä asuinpaikka jossakin jäsenvaltiossa, oikeus käyttää yksityisajoneuvoa liikenteessä tietyn ajan väliaikaisen verovapautuksen järjestelmän mukaisesti muiden jäsenvaltioiden alueella.

76 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tehokasta oikeussuojaa koskeva periaate on yhteisön oikeuden yleinen periaate ja jäsenvaltioiden tuomioistuinten on varmistettava yksityisillä oikeussubjekteilla yhteisön oikeuden perusteella olevien oikeuksien oikeussuoja (ks. vastaavasti asia C-432/05, Unibet, tuomio 13.3.2007, Kok. 2007, s. I-2271, 37 ja 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Yhteisöjen tuomioistuin on mainitun periaatteen nojalla todennut, että kansallisilla tuomioistuimilla on muun muassa määrittämällä pysyvä asuinpaikka toimivalta varmistaa direktiivin soveltaminen ja niiden oikeuksien suoja, jotka oikeussubjekteilla direktiivin mukaan on (ks. vastaavasti em. asia Louloudakis, tuomion 57 ja 70 kohta).

77 Riidanalainen kansallinen säännös saattaa riistää oikeussubjekteilta yhteisön oikeudessa tavoitellun tosiasiallisen oikeussuojan kannustamalla heitä syytteiden nostamiselta välttyäkseen luopumaan sellaisesta muutoksenhausta, johon kansallisessa oikeudessa on normaalisti varattu mahdollisuus. Näin ollen komission väitteet ovat tältä osin perusteltuja.

78 Kolmanneksi komissio arvostelee rahamääräisiä seuraamuksia, joista säädetään lain 2682/1999 18 §:n A osan 4 momentin d kohdassa siinä tapauksessa, että kuuden kuukauden määräaika, joksi kyseessä oleva verovapautus myönnetään, ylitetään.

79 Tältä osin on katsottava, että kuuden kuukauden määräaika, joksi verovapautus myönnetään, on riittävän pitkä ja että Kreikan hallitus on tuonut esiin komission sitä kiistämättä, että tietyissä tilanteissa myönnetään helpotuksia ja määräaikaa jatketaan. Mainittu hallitus on myös todennut, mitä ei myöskään ole kiistetty, että kuuden kuukauden määräajan noudattamista ei ole mahdollista tarkasti valvoa, koska ajoneuvojen Kreikkaan saapumisen ajankohtaa ei enää rekisteröidä, ja että lisääntynyt ennalta ehkäiseminen on siis tältä osin tarpeen, mistä syystä säädetyt sakot ovat perusteltuja, koska ne ovat tarkoituksenmukainen ehkäisemiskeino. Riidanalaiset sakot eivät näin ollen ole suhteettoman ankaria, eikä niitä voida pitää perustamissopimuksessa taattujen vapauksien esteenä.

80 Neljänneksi on katsottava, että rahamääräinen seuraamus, josta säädetään lain 2682/1999 18 §:n A osan 4 momentin f kohdassa sellaisen tilanteen varalta, jossa väliaikaisen verovapautuksen piiriin kuuluvaa ajoneuvoa ajaa Kreikassa muu henkilö kuin verovapautuksen saaja, ei kuulu direktiivin soveltamisalaan.

81 Edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettu tapaus, johon komissio viidenneksi vetoaa ja jossa kyseessä olevaa ajoneuvoa ajaa muu henkilö kuin verovapautuksen saaja, joka puolestaan ei lainvastaisuuden tapahtuessa ole Kreikassa, ei myöskään kuulu direktiivin soveltamisalaan.

82 Kuudenneksi komission moitteet koskevat lain 2682/1999 18 §:n C osan 1 momenttia, jossa säädetään, että sen lisäksi, että määrätään sakkoja, ajoneuvo myös takavarikoidaan väliaikaisesti ja että ajoneuvo vapautetaan takavarikosta, kun sakot ja mahdolliset muut maksut on suoritettu.

83 Mainittu toimenpide on omiaan estämään verovapautuksen saajaa käyttämästä ajoneuvoaan mahdollisesti pitkänkin ajanjakson ajan erityisesti silloin, kun määrätyt sakot riitautetaan oikeusteitse. Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että ajoneuvoa koskeva ajo-oikeus on tärkeä henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvien oikeuksien tosiasiallisen käyttämisen kannalta (asia C-193/94, Skanavi ja Chryssanthakopoulos, tuomio 29.2.1996, Kok. 1996, s. I-929, 36 kohta). Näin ollen mainittu toimenpide ei ole oikeassa suhteessa sillä tavoiteltuun päämäärään, joka on sakkojen periminen, nähden, sillä mainittu päämäärä voidaan saavuttaa sellaisillakin keinoin, jotka ovat paremmin sopusoinnussa yhteisön lainsäädännön kanssa, kuten asettamalla vakuus. Mainitut väitteet ovat siis perusteltuja.

84 Sitä vastoin komission seitsemänneksi esittämät moitteet, jotka koskevat lain 2682/1999 10 §:n 5 momenttia, jossa säädetään, että sellaisen ajoneuvon omistaja, joka on tuotu maahan mainitun omistajan pysyvään asuinpaikkaan Kreikassa väliaikaisen maahantuonnin järjestelmän mukaisesti, voi välttyä maksettavan rekisteröintimaksun maksamiselta, jos hän vie ajoneuvonsa pois Kreikasta, eivät ole perusteltuja. Tässä säännöksessä asianomaiselle henkilölle annetaan mahdollisuus ja jopa etu, eikä mainittua säännöstä voida katsoa direktiivin vastaiseksi.

85 Viimeiseksi komissio vetoaa EY 90 artiklan rikkomiseen. Mainitun määräyksen ensimmäisessä kohdassa määrätään kiellosta verottaa muista jäsenvaltioista maahantuotuja tuotteita ankarammin kuin samanlaisia kotimaisia tuotteita. Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että yhteisön lainsäädännön mukaista on se, että kun jäsenvaltio katsoo, että asianomaisen henkilön pysyvä asuinpaikka on sen alueella, se vaatii ajoneuvon rekisteröintimaksun maksamista riippumatta siitä, onko samankaltainen rekisteröintimaksu jo maksettu jossain toisessa jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti asia C-138/04, komissio v. Tanska, tuomio 16.6.2005, 13 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

86 Mainitun EY 90 artiklan toisessa kohdassa kielletään jäsenvaltioita soveltamasta muiden jäsenvaltioiden tuotteisiin sellaisia veroja ja maksuja, joilla on välillisesti kotimaisia tuotteita suojaava vaikutus. Tältä osin on todettava, että komissio ei ole

osoittanut yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettujen arviointiperusteiden valossa (asia C-313/05, Brzeziński, tuomio 18.1.2007, Kok. 2007, s. I-513, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), että kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö on omiaan suojelemaan välillisesti kotimaisia tuotteita.

Kolmas kanneperuste

Asianosaisten lausumat

87 Komission kolmas kanneperuste koskee 1.3.1988 tehdyn päätöksen 12 §:n 1 momentin d kohtaa, jossa säädetään, että henkilö, jolta on varastettu toinen sellainen ajoneuvo, joka kuuluu väliaikaisen maahantuonnin järjestelmän piiriin Kreikassa, on velvollinen maksamaan rekisteröintimaksun. Komissio väittää, että mainitulla säännöksellä luodaan yleinen veropetosolettama, koska siinä oletetaan, että varastettu ajoneuvo jää Kreikkaan, mistä ei ole todisteita. Komissio katsoo, että tilanteet, joissa on veropetoksen mahdollisuus, on tutkittava tapauskohtaisesti. Riidanalainen toimi ei komission mukaan ole oikeassa suhteessa sillä tavoiteltavaan päämäärään, joka on veron välttämisen ennalta ehkäiseminen, ja siinä on kyse toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityjen ajoneuvojen välillisestä syrjinnästä, joka on EY 90 artiklan vastaista.

88 Kreikan hallitus vastaa, että tilanteessa, jossa sellaiset tuotteet, jotka kuuluvat verovapautuksen piiriin ja joista ei ole maksettu veroja, varastetaan, yhteisön oikeudessa ei säädetä mistään näitä veroja koskevasta vapautuksesta. Se viittaa tältä osin valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25.2.1992 annetun neuvos-

ton direktiivin 92/12/ETY (EYVL L 76, s. 1) 14 artiklaan, jonka mukaan hävikkitilanteessa väliaikaisesti valmisteverottomia tuotteita koskevat valmisteverot jätetään maksamatta vain, jos mainittujen tuotteiden hävikki johtuu odottamattomista tapahtumista tai ylivoimaisista esteistä ja jos toimivaltaiset viranomaiset voivat varmistaa, että mainitut tuotteet on lopullisesti menetetty. Kaikissa muissa tilanteissa ja erityisesti, jos kyseessä on varkaus, mainitut verot on maksettava.

89 Kreikan hallituksen mukaan esillä olevassa asiassa, jos kyseessä on varkaus, ajoneuvo ei ole peruuttamattomasti menetetty, vaan sitä käyttää toinen henkilö. Näin ollen rekisteröintimaksu on maksettava. Direktiivissä ei sitä paitsi säädetä mistään varkautta koskevasta pysyvästä verovapautuksesta.

90 Lopuksi Kreikan hallitus toteaa, että se, että rekisteröintimaksun maksamista vaaditaan vain siinä tapauksessa, että samalta henkilöltä varastetaan toinen ajoneuvo, jota väliaikainen verovapautus koskee, sen sijaan, että sitä vaadittaisiin ensimmäisestä varkaudesta lukien, on osoitus varkauden uhrille myönnetystä edusta ja lisäksi, että varkaus on erittäin yleinen riski, joka vakuutusyhtiöiden tulisi kattaa julkisen vallan sijaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

91 On todettava, että direktiivissä edellytetään, että jäsenvaltiot myöntävät tietyillä edellytyksillä verovapautuksen hyvin rajoitetuksi ajaksi, kun sellainen henkilö, jonka pysyvä asuinpaikka on muussa kuin kyseessä olevassa jäsenvaltiossa, käyttää väliaikaisesti jossain toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityä kulkuneuvoa.

92 Mainitun verovapautuksen myöntämisen edellytyksenä on muun muassa direktiivin 3 artiklan a ja b alakohdassa täysin yksiselitteisesti muotoiltu ehto, jonka mukaan verovapautuksen saajan on käytettävä kulkuneuvoa, jota verovapautus koskee, yksityiskäytössään eikä mainittua kulkuneuvoa saa luovuttaa eikä antaa vuokralle väliaikaisen maahantuonnin kohteena olevassa jäsenvaltiossa eikä sitä saa lainata tämän jäsenvaltion asukkaalle. Direktiivissä painotetaan siis väliaikaisen verovapautuksen saajan ja sen ajoneuvon, jota verovapautus koskee, välistä tiivistä sidettä.

93 Direktiivissä ei säädetä sellaisen ajoneuvon, jota verovapautus koskee, varkaudesta eikä sen seurauksista.

94 Direktiivissä ei kuitenkaan ole mitään viitteitä, joilla voitaisiin perustella se, että siinä olisi pyritty laajentamaan verovapautusta ja siten rajoittamaan jäsenvaltioiden verotuksellista suvereniteettia tilanteissa, joissa verovapautuksen saajan ja ajoneuvon, jota verovapautus koskee, välinen side on katkennut, etenkään varkaustapauksissa, joissa on erittäin todennäköistä, että ajoneuvo pysyy liikenteessä kyseessä olevan jäsenvaltion alueella ja sitä ajaa sellainen henkilö, jolla ei ole mitään tekemistä verovapautuksen saajan kanssa. Direktiivi ei käsittele mainitunkaltaista tilannetta, ja se kuuluu jäsenvaltioiden lainsäädäntövallan piiriin.

95 Näin ollen ja kun otetaan huomioon se, että komissio ei ole vedonnut muihin yhteisön lainsäädännön säännöksiin, jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä ei voida todeta.

96 Kun otetaan huomioon yhteisöjen tuomioistuimen tämän tuomion 85 ja 86 kohdassa esittämät näkökohdat, riidanalainen kansallinen toimi ei ole myöskään EY 90 artiklan vastainen.

97 Kun edellä esitetty otetaan huomioon, on siis todettava, että koska Helleenien tasavalta on säätänyt

– lain 2682/1999 18 §:n A osan 1 momentissa, että tilanteessa, jossa henkilö, jonka pysyvä asuinpaikka on Kreikassa, pitää hallinnassaan tai käyttää toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityä ajoneuvoa Kreikassa, ei nosteta syytteitä, jotka normaalisti nostettaisiin, jos kyseessä oleva henkilö maksaa määrätyn rekisteröintimaksun ja luopuu samalla mainitun maksun määräämistointa koskevasta kansallisen oikeuden mukaisesta muutoksenhausta ja

– saman lain 18 §:n C osan 1 momentissa, että siinä tapauksessa, että määrätään sakkoja, ajoneuvo myös takavarikoidaan väliaikaisesti ja että ajoneuvo vapautetaan takavarikosta, kun sakot ja mahdolliset muut maksut on suoritettu,

Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin mukaisia velvoitteitaan.

98 Kanne hylätään muilta osin.

Oikeudenkäyntikulut

99 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli

on sitä vaatinut. Saman artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi kuitenkin määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi tai jos siihen on muutoin erityisiä syitä. Koska komissio ja Helleenien tasavalta ovat kummatkin hävinneet asian osittain, on määrättävä, että ne vastaavat kumpikin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Koska Helleenien tasavalta on säätänyt

– **lain 2682/1999 18 §:n A osan 1 momentissa, että tilanteessa, jossa henkilö, jonka pysyvä asuinpaikka on Kreikassa, pitää hallinnassaan tai käyttää toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityä ajoneuvoa Kreikassa, ei nosteta syytteitä, jotka normaalisti nostettaisiin, jos kyseessä oleva henkilö maksaa määrätyn rekisteröintimaksun ja luopuu samalla mainitun maksun määräämistointa koskevasta kansallisen oikeuden mukaisesta muutoksenhausta ja**

– **saman lain 18 §:n C osan 1 momentissa, että siinä tapauksessa, että määrätään sakkoja, ajoneuvo myös takavarikoidaan väliaikaisesti ja että ajoneuvo vapautetaan takavarikosta, kun sakot ja mahdolliset muut maksut on suoritettu,**

Helleenien tasavalta ei ole noudattanut yhteisön alueella tiettyjen kulkuneuvojen väliaikaisessa maahantuonnissa sovellettavista verovapautuksista 28.3.1983 annetun neuvoston direktiivin 83/182/ETY mukaisia velvoitteitaan.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Euroopan yhteisöjen komissio ja Helleenien tasavalta vastaavat kumpikin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset